

Zásady regulace husice nilské (*Alopochen aegyptiaca*) v České republice

Zásady regulace zpracovalo Ministerstvo životního prostředí v úzké spolupráci s externími odborníky. Na vzniku textu se podíleli Mgr. Rastislav Rybanič, Mgr. Michal Kešner, MSc a Mgr. Jan Dušek (eds.).

Zásady regulace byly schváleny MŽP k 24.8.2026 pod č.j. MZP/2026/630/1833.

Titulní stránka: husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*), foto: Jan Plesník.

Citace: MŽP, 2026. Zásady regulace husice nilské (*Alopochen aegyptiaca*) v České republice. Praha: MŽP, 2026.

Obsah

1	Úvod	4
2	Cíle regulace	6
2.1	Postup naplňování cílů	6
	Klíčoví partneři	7
3	Navrhovaná opatření	8
3.1.	Prioritizace zásahů a koordinovaný přístup k eradikaci druhu omezující další šíření.....	8
3.2.	Eradikace jedinců na úrovni státu	8
3.3.	Systematický sběr dat a předávání informací	9
3.4.	Doporučení pro komunikaci s klíčovými partnery a osvětu.....	9
4	Podkladová část	10
4.1	Kategorizace v seznamech IAS	10
4.2	Popis druhu	10
4.3	Ekologie.....	10
4.4	Stanoviště.....	12
4.5	Charakter rozšíření v ČR.....	12
4.6	Impakt a náklady na management.....	12
4.7	Přístupy k managementu	13
4.7.1	Identifikace, monitoring	13
4.7.2	Prevence zavlečení na nové lokality vč. prevence opětovného zavlečení	14
4.7.3	Analýza účelnosti eradikace/regulace	14
4.7.4	Typy managementových zásahů.....	14
4.7.5	Monitoring účinnosti	17
4.7.6	Návazný management	17
5	Literatura:.....	20
6	Souhrn / Summary	22

1 Úvod

Husice nilská (*Alopochen aegyptiacus*) na území České republiky poprvé zahnízdila v roce 2008 a od té doby se početnost její populace zvyšuje. Narůstá počet hnízdících párů i početnost populace pozorované mimo hnízdní období (Jaška a Řepa 2017, údaje v NDOP AOPK ČR).

Z environmentálního hlediska ohrožují větší hejna husic prostředí několika způsoby. V první řadě je významným ohrožením teritorialita vůči jiným druhům, především obsazování teritorií a hnízd jiných druhů (Curtis et al. 2007). V případě obrany teritoria je husice schopná usmrtit (např. utopit) ptáka jiného druhu (Mazurska & Solarz 2018; Pačenovský & Lešová, 2020). Může tak docházet k vytlačování původních druhů z hnízdišť. Existují případy křížení husic s jinými původními druhy kachen, hus a husic, kříženci jsou však zpravidla neplodní (Mazurska & Solarz 2018). I přesto, že husice nilské nemigrují na velké vzdálenosti, je u tohoto druhu riziko přenosu ptačí chřipky, zvláště pokud se hnízdiště husic nalézají poblíž chovů drůbeže (Mazurska & Solarz 2018). Kolonie založené u menších vodních nádrží mohou způsobit eutrofizaci vody v nádrží. Podle některých zjištění jsou husice schopné lovit i obojživelníky.

Další negativní impakt husice nilské je zejména v oblasti hospodářské, kdy může mít i vliv na šíření zoonóz, zejména ptačí chřipky. Ve větších hejnech má husice nilská negativní ekonomický dopad na zemědělství jak ve své domovině, tak i v evropských státech, a je považována za druh poškozující zájmy zemědělců. Husice spásají zemědělské plodiny, především ozim (Mangnall & Crowe 2001).

Husice nilská byla v roce 2017 zařazena na seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii v rámci prováděcího nařízení Komise 2017/1263 ze dne 12. července 2017, kterým se aktualizuje seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii přijatý prováděcím nařízením (EU) 2016/1141 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014. V rámci EU tedy druh podléhá zákazu dovozu a převozu mezi státy EU, zákazu držení, chovu, rozmnožování a vypouštění do volné přírody. Toto omezení je oprávněné vzhledem k příkladům velmi rychlého rozvoje populací v západní Evropě. Dovoz a únik ze zajetí hrál zřejmě roli v několika případech expanze husice jak v západní Evropě – Nizozemsku, tak i v České republice (Jaška a Řepa 2017).

V České republice je zařazena na černý a šedý seznam (Pergl et al., 2016) a mezi invazní nepůvodní druhy ve smyslu čl. 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (dále jen „nařízení“) a § 13h zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), a musí tak být předmětem regulace, která bude přiměřená dopadům druhu. Hlavní prioritou je ochrana původních druhů a společenstev ohrožených šířením tohoto invazního nepůvodního druhu. **Vzhledem k aktuálně etablované se populaci husice v ČR by mělo dojít k zastavení šíření a regulaci druhu s cílem snížení tlaku na původní druhy a společenstva a předcházení hospodářských škod v budoucnu.**

Zásady regulace jsou celostátním koncepčním a odborným dokumentem vypracovaným podle § 13h odst. 1 ZOPK za účelem stanovení přístupu k regulaci invazních nepůvodních druhů zařazených na unijní seznam, jež jsou již na území ČR značně rozšířené. V souladu s požadavky čl. 19 nařízení je smyslem regulačních opatření minimalizovat dopady těchto invazních nepůvodních druhů na biologickou rozmanitost, související ekosystémové služby, a případně na lidské zdraví nebo hospodářství. Regulační opatření mohou dle nařízení sestávat z kombinace různých přístupů a metod (fyzické, chemické nebo biologické zásahy s letálními i neletálními účinky) a zahrnovat jak úplnou eradikaci (vymýcení), tak opatření k izolaci nebo dlouhodobé kontrole populací. Opatření musí vycházet z aktuálních vědeckých poznatků, být přiměřená dopadům daného druhu na životní prostředí (při současné minimalizaci dopadů prováděných opatření na necílové druhy a jejich stanoviště) a uzpůsobená konkrétním podmínkám členského státu.

Zásady regulace určují na celostátní úrovni cíle, stanovují postupy a vymezují prioritní území pro regulaci konkrétních invazních druhů vedoucích, v závislosti na dopadech daného druhu na životní prostředí i charakteru jeho rozšíření, k uvedené eradikaci, kontrole nebo izolaci populace invazního nepůvodního druhu. Současně, ve své podkladové části, shrnují zásady regulace aktuální poznatky o biologii druhu, jeho rozšíření v ČR a také efektivních metodách jeho regulace včetně dostupných informací o finančních nákladech.

Zásady regulace vypracovává podle § 13h odst. 1 ZOPK Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“), přičemž vychází z podkladů dodaných od odborných subjektů (vědeckých pracovišť) a vyjádření společné meziresortní komise pro nepůvodní a invazní nepůvodní druhy, složené ze zástupců MŽP, Ministerstva zemědělství, jejich odborných a kontrolních resortních organizací a zástupců akademické sféry. V neposlední řadě je návrh zásad regulace v souladu s § 13k odst. 1 ZOPK a čl. 26 nařízení zveřejňován k připomínkám široké veřejnosti. Zásady regulace jsou vydávány MŽP jako ústředním orgánem ochrany přírody odpovědným za naplňování nařízení a mohou být v souvislosti s rozvojem vědeckého poznání aktualizovány.

Bližší podmínky uplatňování zásad regulace jsou v souladu s § 13h odst. 2 ZOPK následně stanovovány na regionální úrovni místně příslušnými orgány ochrany přírody (krajské úřady, správy národních parků, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK ČR“), újezdní úřady) formou opatření obecné povahy (ve smyslu části šesté zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu). V nich orgány ochrany přírody upřesní priority postupu regulace z hlediska podmínek daného území (např. ve vztahu k přírodně cenným lokalitám, hlavním zdrojům šíření v daném území apod.), stanoví opatření, metody k regulaci invazních nepůvodních druhů (zejména pokud je k dispozici více postupů, které se mohou lišit kupříkladu dle podmínek území či výskytu druhu) a, je-li to potřebné (ve vztahu ke stanoveným cílům regulace a prioritám v daném území), stanoví časový rámec (lhůty) pro zajištění nezbytných zásahů. Opatření obecné povahy je možné přijmout dle charakteru území i výskytu druhu v rozsahu celého správního obvodu příslušného orgánu ochrany přírody nebo jednotlivě pro určitou část území. V případech, kdy výskyt invazního nepůvodního druhu nebo riziko jeho šíření a potřeba provádění opatření k jeho regulaci přesahují správní obvod příslušného orgánu ochrany přírody, je nutné zajistit vzájemnou koordinaci jak při přípravě opatření obecné povahy, tak při realizaci opatření a vyhodnocování jejich účinnosti.

Realizace opatření stanovených těmito zásadami regulace a opatřeními obecné povahy je zajišťována v souladu s § 13j odst. 4 a 5 ZOPK za účasti vlastníků a uživatelů pozemků (včetně držitelů zvláštních oprávnění, jakými jsou výkon práva myslivosti či rybářství).

2 Cíle regulace

Cílem managementu husice nilské, invazního nepůvodního druhu s významným dopadem na Unii, je jeho regulace v České republice. Pro dosažení cíle je třeba se zaměřit zejména prioritně na regulaci lokalit pravidelného hnízdění, nové lokality hnízdění a lokality soustředění větších počtů jedinců druhu. Tento cíl je vázaný na stávající situaci, pokud bude tlak tahu ze západní Evropy sílit, bude potřeba jej přehodnotit.

Husice nilská, s ohledem na aktuální rozsah jejího výskytu na území ČR a pokračující proces etablování populace, představuje invazní nepůvodní druh ve smyslu čl. 19 nařízení s potenciálem šíření a nárůstu populace. Environmentální, případně i hospodářské dopady související s výskytem husice nilské mají (za stávajících podmínek) zatím výhradně lokální charakter. Zásahy plánované v rámci managementu husice nilské musí být podřízeny hlavní prioritě, kterou je ochrana původních druhů a společenstev ohrožených šířením tohoto invazního nepůvodního druhu. Musí tedy dojít ke včasné prioritní eradikaci jedinců husice nilské především vzhledem k potenciálu rozšíření populace a k zahraničním zkušenostem s invazemi tohoto druhu.

Střednědobé cíle (do r. 2030):

- 1) Prioritizace zásahů a koordinovaný přístup k eradikaci druhu omezující další šíření.
- 2) Regulace populace na úrovni státu.
- 3) Zajištění dlouhodobého monitoringu s cílem zamezení opětovné kolonizace husice nilské.

2.1 Postup naplňování cílů

Nezbytným podkladem pro zajištění plnění cílů jsou informace o výskytu druhu, tedy zajištění mapování a monitoringu husice nilské na celém území ČR, stejně jako průběžné vyhodnocování účinnosti prováděných opatření.

Prioritou je celoplošná regulace populace husice nilské v celé ČR ve všech lokalitách jejího výskytu. Jedná se o různé lokality s přírodními a polopřírodními vodními biotopy v okolí rybníků, vodních nádrží a pískoven, podél vodních toků, v okolí mokřadů apod., ale i v zemědělské krajině, případně ve městech. Opatření by tedy měla probíhat od těchto ploch s vysokým rizikem šíření k méně rizikovým.

Dále by se měl management (eradikace) zaměřit na přírodně cenné lokality, kde je nezbytné prioritně omezit dopady na biodiverzitu (vodní ptáky) a podle podmínek mohou být jako prioritní stanoveny také např. plochy významné z hlediska výskytu. Prioritizace zásahů by však měla vždy korespondovat s celkovým postupem tak, aby byla zajištěna efektivita opatření, byla zajištěna opatření v navazujícím území a nedocházelo k rekolonizaci území, ze kterých byla populace husice nilské odstraněna.

Izolované nové výskyty je třeba kompletně eradikovat a omezit možnost opětovné kolonizace z lokalit s početnější populací.

Prioritou je také likvidace nových populací, které by mohly sloužit jako zdrojové pro další šíření do nových území.

S ohledem na uvedené proto orgány ochrany přírody při přípravě opatření obecné povahy ve smyslu § 13h odst. 2 ZOPK:

- shromáždí informace o výskytu druhu – na základě Nálezové databáze ochrany přírody spravované AOPK ČR, kde je nutné sledovat nové údaje, a dalších údajů orgánů ochrany

přírody, kterými disponují na základě vlastní činnosti, ze statistik lovu anebo podnětů vlastníků pozemků a dalších subjektů

- identifikují rozsah výskytu druhu a dle toho určí:
 - a) prioritní části území s výskytem druhu, kde je husici třeba eradikovat (postup podle kap. 3.2)
 - b) části území, kde se druh dosud nevyskytuje a kde je nezbytné preventivně sledovat případný výskyt (při zjištění výskytu pak postup podle kap. 3.3)
- v rámci takto identifikovaných území se stanoví priority postupu (dle rizik šíření ve vhodných biotopech nebo identifikovaných migračních tras a směru šíření, případně konkrétní vymezení prioritních, přírodně cenných nebo jinak významných ploch, kde má aktuálně populace husice nilské negativní vliv)
- je-li to potřebné, určí lhůty k provedení opatření dle stanovených priorit
- případně upřesní podmínky uplatnění jednotlivých metod regulace a eradikace s ohledem na limity území (např. omezení použití odstřelu ve zvláště chráněných územích a v okolí sídel atp.)

Opatření obecné povahy podle § 13h odst. 2 ZOPK je možné přijmout dle charakteru území i výskytu druhu v rozsahu celého správního obvodu příslušného orgánu ochrany přírody nebo jednotlivě pro určitou část. Vzhledem k nezbytnosti systematického postupu je nutné v místech, kde výskyt husice nilské přesahuje správní obvod příslušného orgánu ochrany přírody nebo kde hrozí riziko jeho šíření do navazujících území, zajistit vzájemnou koordinaci jak při přípravě opatření obecné povahy, tak při realizaci opatření a vyhodnocování jejich účinnosti.

Při realizaci opatření stanovených těmito zásadami regulace a opatřeními obecné povahy dle § 13h odst. 2 ZOPK, které stanovují bližší podmínky uplatňování zásad regulace, se postupuje v souladu s § 13j odst. 4 a 5 ZOPK.

Klíčoví partneři

Pro realizaci navržených opatření směřujících k eradikaci husice nilské je rozhodující včasná partnerská komunikace s hospodařícími rybářskými subjekty (rybníkáři, hospodáři organizací sportovních rybářů) a také s chovateli a myslivci – uživateli honiteb. Pro včasnou identifikaci, monitoring účelnosti, eradikaci druhu, prevenci opětovného zavlečení a následný monitoring efektivnosti je nutná spolupráce s experty z následujících subjektů:

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
- Českomoravská myslivecká jednota
- Česká společnost ornitologická
- Národní muzeum v Praze
- Rybářské sdružení ČR
- Správci vodních toků
- Ústav biologie obratlovců AV ČR

3 Navrhovaná opatření

3.1. Prioritizace zásahů a koordinovaný přístup k eradikaci druhu omezující další šíření

Koordinovaný přístup k eradikaci druhu metodami popsanými níže (viz kap. 4.7.4) je potřebný k zastavení šíření populace s využitím opatření popsaných v následujících kapitolách (viz kap. 3.2 a 3.3). Významnou roli bude hrát AOPK ČR koordinující většinu opatření společně s MŽP a další odborníci při stanovení prioritizace zásahů a dále členové mysliveckých spolků jako vykonavatelé.

Pro prioritizaci zásahů bude třeba shromáždit veškerá dostupná data o výskytu husice nilské, informace o prozatím provedených obdobných opatřeních a tato data vyhodnotit. Vhodné je využít postup popsaný v kapitole „4.7.5 Monitoring účelnosti“ a v spolupráci s AOPK ČR, správami národních parků a dalšími orgány ochrany přírody identifikovat ty lokality, které jsou z hlediska vlivu husice na místní biodiverzitu a ekosystém klíčové a je potřebné v nich začít s eradikací husice. Jako kritéria výběru lokalit by měla být použita:

- hodnota lokality z hlediska ochrany přírody a biodiverzity
- zjiitelná intenzita působení populace husice nilské na místní populace chráněných druhů (nejen vodní ptáci)
- praktická možnost úplné eradikace husice nilské z lokality (možnosti odstřelu, odchytu)

Jedním z hledisek, které je nutno zvažovat, by měl být i předpokládaný negativní vliv na původní populace druhů. Husice nilská může mít například velmi významný negativní vliv na hnízdící vodní ptáky v jejím teritoriu. Bude dobré brát tento fakt v úvahu při plánování konkrétní lokalizace opatření.

Na základě výběru budou identifikovány prioritní lokality, kde se uplatní vhodná opatření regulace husice nilské podle kapitoly 3.2. Po eradikaci populace husice nilské se v kraji uplatní opatření monitoringu a eradikace případných jedinců pokoušejících se o opětovnou kolonizaci území podle kapitoly 3.3. Zvláštní pozornost bude věnována identifikaci a odstranění nově vzniklých izolovaných výskytů husice nilské jako prevence nárůstu těžko regulovatelných populací.

3.2. Regulace jedinců na úrovni státu

K zastavení invaze je nutné regulovat jedince tohoto druhu. Tento krok navazuje na změnu legislativy, kdy byla husice nilská od 1. 1. 2022 zařazena mezi živočichy vyžadujících regulaci podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně je uvedena ve vyhlášce č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci. Husici je možno lovit celoročně na základě povolenky vydané uživatelem honitby. V roce 2024 bylo v ČR uloveno 784 husic (zdroj NLI, Myslivecká evidence 2014-2024).

Odstřel provádějí členové mysliveckých sdružení, kteří jsou uživateli daných honiteb. Odstřel je možno kombinovat s odchytom do sítí nebo pastí pro zvýšení účinnosti. Při plánování a realizaci odstřelu a odchytu je možno postupovat dle kapitoly 4.7.4 „Typy managementových zásahů“.

Další možnou metodou je také odebírání nebo olejování vajec. Používání neselektivních sklopců není doporučeno.

Při plánování regulace je pochopitelně třeba dodržovat zákonné limity, např. ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech. Hrozí-li rušení zvláště chráněných druhů, bude třeba požádat o

výjimku podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny.

3.3. Systematický sběr dat a předávání informací

Po regulaci populace husice v kraji se uplatní opatření monitoringu a eradikace případných jedinců pokoušejících se o opětovnou kolonizaci území. Husice je mobilní druh, který se může dle okolností přesouvat i na velké vzdálenosti, a proto je možné v její případě očekávat rekolonizaci i ze vzdálenějších lokalit. Je nutno kontrolovat i lokality, kde proběhla eradikace druhu a být připraven k opakování zásahů v případě nutnosti.

Je třeba aplikovat metodiky sledování dopadů na biologické složky ekosystému a na hospodářské využívání (ekosystémové služby). Metodiky i další aktivity spojené s monitoringem je potřebné koordinovat s AOPK ČR, odbornou státní institucí s celostátní působností, již je svěřena dle zákona o ochraně přírody a krajiny kompetence k monitoringu a sběru dat na úrovni ČR. Optimální je nastavení spolupráce s krajskými úřady a dalšími orgány ochrany přírody. Klíčové je napojení na Nálezovou databázi ochrany přírody (NDOP) ve správě AOPK ČR, kam přispívají další instituce i jednotlivci, při využití vhodných IT nástrojů (BioLog, i Naturalist a další) a komunikace s významnými odbornými subjekty z akademické, nevládní i privátní sféry.

3.4. Doporučení pro komunikaci s klíčovými partnery a osvětu

Osvěta zaměřená na regulaci husice nilské a její mapování musí být prováděna jako doplňkové opatření pro zajištění účinnosti její regulace. Hlavní cílovou skupinou budou zejména členové mysliveckých sdružení (spolků, společenstev či soukromých honiteb), ale i veřejnost. Myslivcům je potřebné vysvětlit, že účelem lovu husic není dlouhodobé udržování druhu v přírodě ČR (jako u běžné zvěře), ale jedná se o jednorázové zásahy vedoucí k eradikaci druhu.

Další důležitou skupinou jsou chovatelé a chovná zařízení, kde je potřeba zabránit unikům nebo úmyslnému vypuštění jedinců do volné přírody, aby nebyly ferální populace podpořeny dalšími jedinci. Chovatele a obchodníky je třeba informovat o omezeních daných nařízením, konkrétně o zákazu dovozu a prodeje, držení a chovu, veřejnost potom o vlivu tohoto druhu na původní druhy a prostředí.

Konkrétně by měla být komunikace zaměřena na následující cílové skupiny a tato dvě témata:

- a) Husice nilská jako invazní druh se závažným dopadem na původní faunu a nutnost její regulace s pomocí myslivců, kteří mají zákonnou pravomoc lovu (cílová skupina: myslivci).
- b) Husice nilská jako invazní druh se závažným dopadem na původní faunu, vysvětlení nutnosti jeho odstřelu, popř. odchytu. Apel na veřejnost, aby lidé husice nekrmili, ani nijak nepodporovali jejich pobyt kolem lidských sídel (cílová skupina: veřejnost).

Pro financování komunikačních aktivit je možné využít dotační (projektové) prostředky. Ve spolupráci s MŽP a AOPK ČR může aktivitu realizovat externí subjekt se zkušenostmi s komunikací (vč. adekvátního grafického zpracování materiálů).

4 Podkladová část

4.1 Kategorizace v seznamech invazních nepůvodních druhů

Husice nilská byla zařazena na seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii v rámci prováděcího nařízení Komise 2017/1263, které aktualizuje předchozí nařízení 2016/1141. V rámci EU tedy druh podléhá zákazu dovozu a převozu mezi státy EU, zákazu držení, chovu, rozmnožování a vypouštění do volné přírody. Toto omezení je oprávněné vzhledem k příkladům velmi rychlého rozvoje populací v západní Evropě. Dovoz a únik ze zajetí hrál zřejmě roli v několika případech expanze husice jak v západní Evropě – Nizozemsku, tak i v České republice (Jaška a Řepa 2017).

Na seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii byla husice nilská zařazena s účinností od 1. 8. 2017.

4.2 Popis druhu

Husice nilská, nebo také starším názvem husice egyptská – *Alopochen aegyptiacus* (Linnaeus, 1766) je tropickým druhem vrubozobého ptáka z čeledi *Anatidae*. V angličtině je nazývána Egyptian goose.

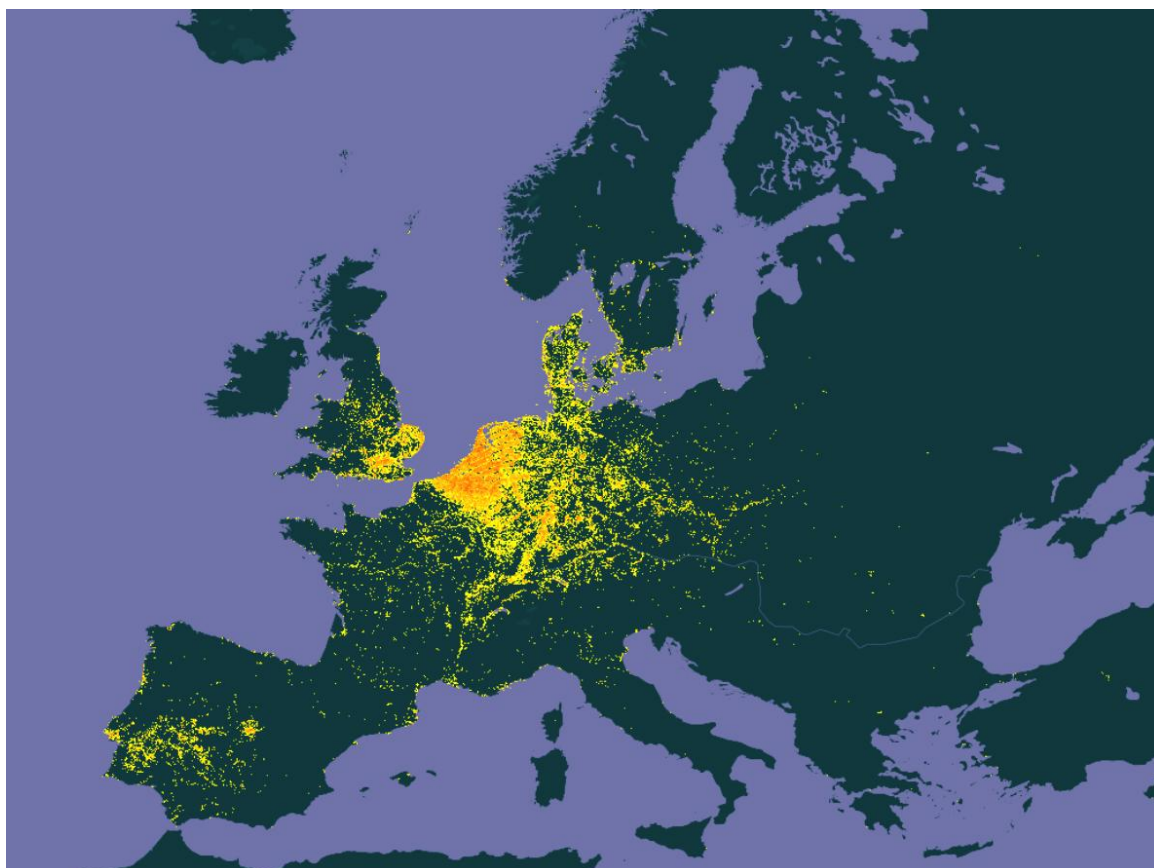
Charakteristickým znakem je nápadné hnědé lemování oka na světlejší hnědobílé hlavě. Častý je také hnědý kroužek nebo skvrna na krku. Obecné zbarvení je šedobílé až oranžovohnědé s tmavší svrchní stranou. Zobák je červenorůžový s hnědým lemem u báze. Stejně tak barevné jsou i poměrně dlouhé nohy husice. Pohlavní dimorfismus není zřetelný, juvenilové jsou matnější, chybí jim tmavší skvrny na hlavě. Kontrastně zbarvená křídla, černé konce, bílé a zelené plochy, jsou nejpatrnější za letu (Görner 2017). Délka těla je 71–73 cm a váha 1,5–2,3 kg (Cramp & Simmons, 1977).

4.3 Ekologie

Husice nilská nejraději osidluje vodní plochy, případně vodní toky, včetně ústí řek a pobřežních oblastí, v otevřené krajině bez velkých lesních celků v okolí. Nevyhýbá se ani městským oblastem. Ani ve své domovině, ani v Evropě se nevydává na pravidelný tah. V Africe migruje nepravidelně až 1000 km podle střídání období sucha a dešťů. V Evropě navzdory méně příznivému podnebí během roku nemigruje (Lensink 1999). Živí se primárně rostlinami a semeny, pase se podobně jako husy, ale sbírá i drobný hmyz, červy nebo dokonce obojživelníky. Za potravou se vydává do okolí, včetně zemědělských polí, navečer se však vždy vrací zpět na vodu. Kvůli obraně se vyskytuje v malých hejnech. Hnízdí v hnízdech jiných ptáků na stromech a v dutinách, i ve výškách, případně i na zemi. Snáší 6–10 vajec v Evropě jednou a v Africe až dvakrát ročně. V Evropě jsou však i případy zahnízdění v zimě, co může naznačovat reprodukci dvakrát ročně, zatím se to však nepodařilo potvrdit (Konter, 2022a, 2022b). I v ČR však bylo zaznamenáno vodění mláďat z druhého hnízdění, jejich osud však není znám (Jaška a Řepa 2017). V Evropě se rozmnožuje se stejnou strategií jako v Africe, kdykoli to podmínky prostředí dovolí, tedy v období mezi únorem a listopadem. V Nizozemsku se mláďata líhnou nejčastěji mezi koncem dubna a začátkem července. V případě chladnější zimy je hnízdění o 2 až 4 týdny opožděno (Lensink 1999). Podle Lensinka (1999) jsou husice v Nizozemsku reprodukčně úspěšnější než husice v africké Ugandě. Důvodem je pravděpodobně absence predátorů v západní Evropě, kteří by snižovali přežívání mláďat. Na vejcích sedí 28–30 dnů. Mláďata jsou vzletná po dvou měsících a dospívají do dvou let. Páry jsou silně teritoriální, samec je v době hnízdění a péče o mláďata agresivní vůči vlastnímu i jiným druhům (Görner 2017). Využívá i hnízda dravců, v ČR hnízdila v hnízdě po káni lesní (*Buteo buteo*) (Jaška a Řepa

2017) a v Jihoafrické republice si usurpuje hnízda jestřába černohřbetého (*Accipiter melanoleucus*). Jako jedinou obranu proti usurpování hnízd husicí staví jestřábi další náhradní hnízda (Curtis, Hockey a Koeslag 2007). Z klimatického hlediska husice hnízdí v příznivějších oblastech s nižší nadmořskou výškou (Jaška a Řepa 2017). Hůře snáší zimní období, v Nizozemsku došlo v důsledku chladnější zimy k poklesu populace až o 60 % (Lensink 1999). Husice je velmi obratná, často hřaduje na stromech. Během roku však přepeřuje a po určitý čas není schopná letu. Během tohoto období se uchyluje na vodní hladinu (Huysentruyt et al. 2014). Ve starověkém Egyptě byla husice částečně domestikována a chována jako domácí mazlíček a hlídač. Invaze na novém území má exponenciální průběh, záhy je však omezena hustotou populace. Páry aktivně brání své teritorium proti ostatním párům, což je energeticky náročné a snižuje hnízdní úspěšnost (Lensink 1999).

Husice nilská původně pochází z Afriky, konkrétně z oblasti v okolí Nilu v Egyptě a dále až po Kapsko, částečně se vyskytuje také v oblasti Izraele. Pravidelně se také jako invazní druh vyskytuje v severní Americe, konkrétně ve státech Florida, Texas a Kalifornie (Cramp Callaghan a Brooks 2017). V Evropě byla vysazena již v 17. století v Anglii, kde její populace v roce 1991 čítala zhruba 400 hnízdicích jedinců. Odtud a únikem z chovů se začala v druhé polovině 20. století šířit do kontinentální Evropy, kde poprvé zahnízdila v roce 1967 v Nizozemsku. Jednalo se však nejspíše o ptáky uniklé ze zajetí. Z Nizozemska se husice dále šířila do Německa, Dánska a Švýcarska. Další úniky ze zajetí daly vznik belgické populace, která se rozšířila do Francie, šíření směrem na východ Evropy je v posledních letech intenzivní viz Obrázek 1.

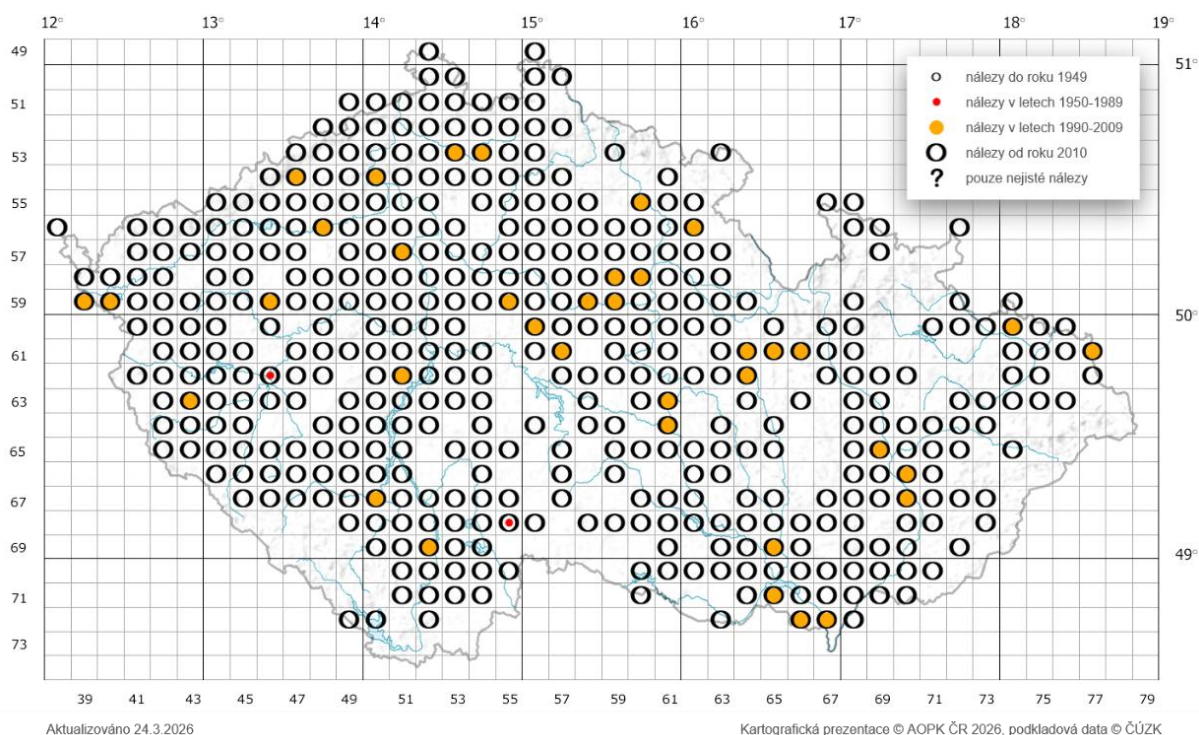
Obrázek 1 Rozšíření husice nilské v Evropě v letech 1901–2025 (Zdroj: www.qbif.org, 2026)

4.4 Stanoviště

Obývá vodní plochy, větší vodní toky, pobřežní vody, ale také zaplavené pískovny, cihelny, šterkovny nebo polní tůně (Jaška a Řepa 2017). V současnosti husice nilská obývá v ČR především níže položené plochy, hnízdní lokality se nacházejí v nadmořských výškách 170–850 m (Šťastný a kol., 2021).

4.5 Charakter rozšíření v ČR

Do Čech se husice šíří postupným obsazováním vhodných lokalit, pravděpodobně z Německa. Postupný výskyt husice nilské v ČR je podrobně zpracován od prvního záznamu z roku 1979 až do současnosti (Schröpfer et al., 2011; Jaška & Řepa 2017).

Obrázek 2 Aktuální rozšíření husice nilské podle údajů v Nálezové databázi ochrany přírody (zdroj: AOPK ČR, 2026)

V ČR byla první dvě hnízdní zaznamenána v roce 2008 v Plzeňském a Jihočeském kraji. Postupně se přidávala dokumentovaná hnízdiště v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. K zásadnějšímu nárůstu počtu hnízdní a obsazení území republiky dochází až v roce 2013 a v roce 2016 je již zdokumentováno celkem 27 hnízdních párů v 11 krajích. Hnízdí téměř výhradně na umělých vodních nádržích především ve významnějších rybníčních soustavách (Tachovsko, Českobudějovicko, Tovačovsko). Husice v ČR vyhledává spíše teplé a mírně teplé a sušší klimatické oblasti do 520 m n. m, viz Obrázek 2. Jedná se především o okolí velkých řek (Polabí, Poohří, Pomoraví, Podyjí). Pozvolné narůstání počtu je srovnatelné s vývojem populací v západní Evropě (Jaška & Řepa 2017).

4.6 Impakt a náklady na management

Z environmentálního hlediska ohrožují větší hejna husic prostředí hned několika způsoby. V první řadě kolonie založené u menších vodních nádrží mohou způsobit eutrofizaci vody v nádrži. Podle některých zjištění jsou husice schopné lovit i obojživelníky. Dalším ohrožením je teritorialita husic vůči jiným

druhům a uzurpování hnízd jiných druhů (Curtis et al. 2007). V případě obrany teritoria je husice schopná i usmrtit nebo utopit ptáka jiného druhu (Mazurska & Solarz 2018, Pačenovský & Lešová, 2020). Může tak docházet k vytlačování původních druhů z hnízdišť.

Existují případy křížení husic s jinými druhy kachen, například s kachnou divokou (*Anas platyrhynchos*), husicí rezavou (*Tadorna ferruginea*), husicí liščí (*Tadorna tadorna*), berneškou bělolící (*Branta leucopsis*) a berneškou velkou (*Branta canadensis*). Kříženci jsou však zpravidla neplodní (Mazurska a Solarz 2018).

I přesto, že husice nilské nemigrují na velké vzdálenosti, je u tohoto druhu riziko přenosu ptačí chřipky, zvláště pokud se kolonie husic nalézají poblíž chovu drůbeže (Mazurska & Solarz 2018).

Ve větších hejnech má husice nilská negativní ekonomický dopad na zemědělství jak ve své domovině, tak i v evropských státech, a je považována za polního škůdce. Husice spásají zemědělské plodiny, především ozim. Škody způsobuje i sešlapem a kontaminací výkaly (Mangnall a Crowe 2001).

Přesné odhady nákladů na management husice nilské v rámci EU nejsou k dispozici. Vzhledem k tomu, že v Evropě nebyla provedena žádná rozsáhlá kontrola, budou tyto náklady pravděpodobně malé (Mazurska & Solarz 2018).

4.7 Přístupy k managementu

Způsoby sledování a managementu jsou rozděleny na tyto hlavní scénáře:

- Identifikace, monitoring
- Monitoring účelnosti
- Metody eradikace a regulace husice nilské
- Legislativní nástroje
- Další podpůrná opatření
- Prevence opětovné kolonizace
- Monitoring účinnosti
- Komunikace s veřejností a osvěta cílových skupin
- Návazný management

4.7.1 Identifikace, monitoring

Monitoring druhu by se měl soustředit na udržení přehledu o současném areálu druhu a jeho trendech; klíčové je zejména zjistit, zda pokračuje šíření husice nilské do dalších oblastí, jakou rychlostí a zda se zvyšuje hustota populace. V Česku jsou výborné podmínky pro monitorování druhu jak z hlediska sledování ornitology a amatérskými pozorovateli ptáků, tak z hlediska informací od mysliveckých hospodářů. Zároveň je možné využívat nálezové databáze, jako jsou Avif, NDOP nebo BioLib. Vzhledem k tomu, že husice nilská je poměrně charakteristický druh, lze pokládat za relativně vhodné i další metody sběru dat a monitoringu veřejností (citizen science). Data o rozšíření druhu získaná od veřejnosti je možné považovat z velké části za důvěryhodná.

Souhrnná aktuální data o druhu z NDOP jsou dostupná na:

Husice je poměrně velký a jasně rozlišitelný pták, proto je její výskyt v ČR dobře zmapován a zaznamenán. Její expanzi v rámci republiky je však nutné dále sledovat a zaznamenat i případné šíření do klimaticky méně příznivých oblastí. Nejzásadnější je pak sledování hnízdní úspěšnosti, která určuje další postup šíření druhu. Je také nutné ověřit možnost hnízdění vícekrát za sezónu v podmínkách ČR. Z hlediska ochrany přírody je nutné zaznamenávat i případy agrese husic a usurpování hnízd jiných druhů. V případě ohrožení zvláště chráněného druhu by tyto případy měly být individuálně řešeny zavedením ochranných opatření. Tato problematika by měla být předmětem cíleného výzkumu.

Vzhledem k možnosti přenosu chorob by měly být oblasti zvýšeného výskytu husic sousedící s velkochovy drůbeže testovány na možný výskyt patogenů, především ptačí chřipky.

K dispozici je ale jen málo údajů o konkrétním dopadu husice nilské na původní evropskou faunu. Výzkum tohoto tématu by tedy měl být podporován, zejména ve vztahu k populační hustotě druhu. Důležité je zjistit, zda se na lokalitě bude zvyšovat závažnost dopadu na původní faunu s rostoucí hustotou populace husice nilské. Více o impaktu druhu viz kap. „4.6 Impakt a náklady na management“.

4.7.2 Prevence zavlečení na nové lokality vč. prevence opětovného zavlečení

V rámci Evropy je husice nilská vedena na seznamu invazních druhů s významným dopadem na Unii. Podle článku 7 nařízení se tyto druhy nesmějí např. přivážet na území Unie, držet, chovat či uvolňovat do životního prostředí.

4.7.3 Analýza účelnosti eradikace/regulace

Husice nilská je s účinností od 1. srpna 2017 zařazena na seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii v rámci prováděcího nařízení Komise 2017/1263. V rámci EU tedy druh podléhá zákazu dovozu a převozu mezi státy EU, zákaz držení, chovu, rozmnožování a vypouštění do volné přírody. Přechodné opatření platí pro nekomerční chovatele vlastníci tento druh. Ti mohou mít jedince v držení do konce jejich přirozeného života pod podmínkou vyloučení dalšího rozmnožování a jeho/jejich registrace podle § 13j odst. 2 ZOPK.

V současné době nemá žádná zoologická zahrada povolení k držení husice nilské. Odběrových zařízení pro husice z drobných chovů je určeno 5, ale tato zařízení nesmějí odebírat jedince z volné přírody.

Vezmeme-li v potaz zkušenosti s průběhy invazí husice v západní Evropě, je jedinou možností zpomalení invaze a vyloučení negativních vlivů jak ekonomických, tak i z hlediska ochrany přírody, eradikace jedinců, ideálně jejich odstřel nebo sterilizace snůšek.

4.7.4 Typy managementových zásahů

Mezi standardní metody managementu populací invazních druhů ptáků patří nástroje eradikace jedinců, odchytu, případně metody omezení jejich rozmnožování (Huysentruyt et al. 2014). Mangnall a Crowe (2001) zmiňuje také odstrašovací zařízení ke snížení ekonomických ztrát na plodinách.

Eradikace jedinců je prováděna nejčastěji odstřelem ptáků. Střelbu lze provádět také pouze s cílem plašení a odstrašení ptáků. Propojení zvuku střelby se zraněním nebo úhynem je však efektivnější. Samotný odstřel je zřejmě nejúčinnější metodou k eradikaci tohoto druhu.

V ČR je možno dle vyhlášky č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci lovit

husici nilskou od 1.1.2022 na základě povolenky vydané uživatelem honitby. Je však otázkou správné komunikace a motivace myslivců, jak bude tato možnost využívána (Kunca, 2021).

Obrázek 3 Počet odlovených husic nilských v myslivecké evidenci (zdroj: NLI, 2026, graf MŽP)

Další možností eradikace je odchyt do sítí nebo speciálních pastí. Odchyt husice v době přepeřování, kdy není schopná letu, je komplikován skutečností, že se v tomto období uchyluje na vodní plochy, ale vzhledem k jejich vynikajícím potápěčským schopnostem nejsou náchylné k současným systémům odchytu (nadhánění do sítí nebo ohrad), které se osvědčily např. u bernešky velké (Huysentruyt, et al. 2014).

Husice nilské mohou být odchyceny pomocí pastí s živými návnadami, takzvaných Larsenových živolovných pastí. Použití živých návnad – živých jedinců husice nilské v těchto typech pastí využívá teritoriální chování druhu (Huysentruyt, et al. 2022), které je nejsilnější v čase rozmnožování. Před a během hnízdní sezóny jsou hnízdící husice nilské vysoce teritoriální. V období před hnízděním si vyberou hnízdiště a budou svá teritoria aktivně a zuřivě bránit (Callaghan a Brooks 2016; Huysentruyt et al. 2020a). Přitom vejdou do pasti a vnitřní mechanismus jim zabráni vyjít ven. Oba jedinci by měli být uvnitř pasti odděleni, aby si neublížili. Z toho by měly vycházet i rozměry Larsenovy pasti, které se ale mohou lišit v závislosti od designu. Kontrola pastí by měla být pravidelně minimálně 2x denně.

Obrázek 4 Příklad plovoucí ponořené Larsenovy pasti využitý v Belgii (zdroj: Huysentruyt, et al. 2022, projekt RINSE)

Při pokusech v Belgii bylo období rozmnožování optimálním obdobím pro nasazení pastí, což naznačuje, že hlavním hnacím motorem účinnosti odchyty je obhajoba teritoria. Pozemní konstrukce fungovaly výrazně lépe než jiné typy pastí (např. plovoucí ponořené, viz Obrázek 3) při chytání husic nilských a měly mnohem méně odchyťů necílových druhů. Nejúčinnější strategie odchyty byla ta, ve které byly pasti rozmístěny v krátkých intervalech na různých místech v blízkosti hnízdičích husic. Dospěli k závěru, že použití pozemních verzí tohoto typu pastí může být užitečným doplňkem širší strategie řízení, pokud se používá ve velkém měřítku a je zaměřeno na odchyt dospělých ptáků před rozmnožováním. Vzhledem k velkému úsilí potřebnému pro tento typ odchyty a očekávané účinnosti jiných technik managementu husice, je nejlépe tuto metodu kombinovat s odstřelem po rozmnožování (Huysentruyt, et al. 2022).

Při regulaci populace husice nilské je možné zaměřit se i na hnízda a snůšky (tam kde je to možné a hnízdo je přístupné). Znehodnocení vajec je opatření k zamezení rozmnožování druhu. Vejce jsou buď naolejována k zamezení přístupu vzduchu skrze póry a udušení zárodku, nebo je propíchnuta skořápka, což také vede k úhynu zárodku. Výhodou tohoto opatření je, že ptáci dál sedí na vejcích a nevytvářejí náhradní snůšky (Weaver 1981). Nicméně, jak již bylo zmíněno výše, husice je velmi teritoriální, hnízdo si aktivně chrání, a navíc často hnízdí v korunách stromů v poměrně velkých výškách. Další překážkou k použití tohoto opatření je, že netvoří klasické kolonie s mnoha hnízdy pohromadě a pravidelně využívá hnízdiště na stromech, čímž je hnízdo méně dostupné pro kontrolu reprodukce, což znesnadňuje provedení těchto regulačních opatření (Huysentruyt et al. 2014). Toto opatření může být ale úspěšně využito na nově obsazených lokalitách, nebo na lokalitách v urbanizovaném prostředí.

Odstrašovací zařízení ve formě maket člověka (strašáků) nebo plynových plašičů, založených na hlasité explozi plynu v zařízení, se jeví jako velmi nákladná, dlouhodobě neefektivní a s možnými významnými

vlivy na autochtonní populace (Mangnall a Crowe 2001).

Další podpůrná opatření

Kromě výrazně represivních opatření ke snížení ekonomických škod na zemědělských plodinách je možné chránit zemědělské plochy dalšími opatřeními. Husice nilská je výrazně vázána na vodní plochy, ovlivněny tak budou především pozemky v okolí významnějších rybníčních oblastí. Na těchto plochách by zemědělci měli omezit pěstování ozimích plodin a technologie, které ponechávají část zrn na povrchu půdy ať už při výsevu, nebo po sklizni.

Represivním opatřením přímo na postižených zemědělských plochách je pak plašení husic střelbou a dalšími prostředky. Husice se vyhýbá nepřehledným plochám, které jsou obklopeny stromy, keři nebo živými ploty. Jako další opatření k využití jako obranu proti škodám na zemědělských pozemcích může být v případě potřeby i cílená výsadba dřevin a živých plotů v okolí postižených polí (Mangnall a Crowe 2001), tak aby nebyla v rozporu s cíli ochrany přírody a krajiny.

4.7.5 Monitoring účinnosti

Pro monitoring účinnosti plošného snižování početnosti lze použít stejné metody jako pro včasnou identifikaci druhu. Účelem je sledování výskytu a početnosti v rámci celého území ČR.

Při monitoringu úspěšnosti lokální kontroly populace husice nilské a při realizaci ochranných opatření se sleduje snížení početnosti husice nilské v daném území, u druhů, které jsou předmětem ochrany, se sleduje výskyt, stav populace a reprodukční úspěšnost.

Při monitoringu účinnosti se využívají běžné metody ornitologického průzkumu pro hnízdění i mimo hnízdní sezony, případně data z celostátních monitoringů ptáků.

Data z monitoringu, mapování a managementu je nutné využít pro hodnocení efektivity managementu a pro případnou úpravu postupů samotného managementu. Metody managementu popsané v kapitolách 3 a 4 odpovídají současným poznatkům, nicméně invaze jsou dynamický proces, a přístupy k likvidaci se mohou místně odlišovat tak, aby odpovídaly lokálním specifickým. Dále je nutné shromažďovat informace o nákladech na provedená opatření.

Při hodnocení efektivity managementu doporučujeme vycházet z obecných přístupů AOPK ČR, např. postup pro zjednodušené metody vykazování (v příloze příručky žadatele; <https://dotace.nature.cz/-/dotace-pro-prirodu-snazsi-nez-kdy-drive.-pomohou-zjednodusene-metody-vykazovani>). Při tomto přístupu se provádí mapování stavu lokality před začátkem projektu, stavu po skončení projektu a tzv. monitoring v době udržitelnosti. V kontextu managementu v krajině a na území republiky je nutné monitorovat i širší okolí lokality, na které dochází k zásahu.

Zpětnou vazbu o použitých metodách je třeba podávat jak zainteresovaným organizacím (kap. 2.1 Klíčoví partneři), tak na AOPK ČR. Monitoring efektivity, náklady na provedená opatření a případné poznámky k metodám umožní v budoucnu aktualizaci těchto zásad, jiných souvisejících dokumentů (např. standardy AOPK ČR) a úpravu kritérií výběru míst, kde je nutné zasáhnout přednostně či s omezenými zdroji (prioritizace).

4.7.6 Ná vazný management

Vzhledem k možnému opětovnému šíření husice nilské z ohnisek populací nebo z příhraničních

ohnisek výskytu, které není možné úplně eradikovat, bude nutné provádět na základě monitoringu další návazný management populace, kde se druh vyskytne, aby se zamezilo možné rekolonizaci vhodných lokalit. V tabulce 1 jsou shrnuty vhodné metody regulace populací husice nilské v různých typech prostředí. V reálných situacích bude obvykle nutno přistoupit i ke kombinaci jednotlivých metod dle konkrétních podmínek dané lokality.

Tab. 1: Přehled vhodných metod regulace husice nilské v různých typech prostředí

Prostředí (typ lokality)	Potenciální metody regulace	Poznámka
Přírodní biotopy ve volné krajině zpravidla v blízkosti vod, vodní nádrže, rybníky apod.	Cílený odstřel husice nilské je nejvhodnější metodou eradikace, není však využitelný v blízkosti lidských sídel. K úspěšné realizaci odstřelu je nutné zapojení lokálně zainteresovaných myslivců, kteří musí mít dostatečné znalosti a prostředky k odlišení husice nilské od druhů původních (např. husice liščí). Pro myslivce provádějící odstřely je nutná znalost lokální populace husice nilské a jejího výskytu včetně tras přesunů za potravou, tak aby bylo možné určit vhodné plochy na odstřel.	
Výskyt husice nilské v blízkosti lidského osídlení (především vodní plochy ve městech)	V rámci lidských sídel, kde není odstřel možný (pouze s povolením státního orgánu správy myslivosti), je možné použít odchyt jedinců do sítí při sběru potravy, při vodění mláďat apod nebo do živolovných Larsenových pastí. Po odchytu je možné jedince usmrtit v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Pasti musí být dobře ukotveny k zemi nebo zatíženy, aby se zabránilo zvířeti převrátit past a získat návnadu. Pasti se umísťují na rovnou plochu, nebo na vodní hladinu nejlépe na místech, která jsou chráněna před přímým slunečním svitem. Líčeny jsou pouze na noc a jejich kontrola by měla být prováděna denně v ranních hodinách, čímž se předejde nechtěnému trápení zvířat.	Z hlediska efektivity dlouhodobějších odchytů je vhodné střídat (alternovat) typy návnad a způsoby umístění pastí.
Přírodní biotopy s výskytem husice nilské v místech, kde může působit negativně na místní faunu (především kolonie vodních ptáků na hnízdních ostrovech apod.)	V místech, kde populace husice nilské představují přímé ohrožení původních druhů ptáků a jejich populací, je potřebné zvýšit tlak eradikace z prostředí. Jedná se především o hnízdní kolonie vodních ptáků, případně místa výskytu vzácných a ohrožených vodních ptáků na které vyvíjí husice nilská silný konkurenční tlak. V situacích, kde není vhodné využití odstřelu, se použije intenzivní odchyt do pastí nebo sítí.	

Pozn.: V reálných situacích je obvykle vhodné využít kombinaci jednotlivých metod dle konkrétních podmínek dané lokality.

5 Literatura:

- Callaghan C. T. a Brooks D. M. (2017): History, Current Distribution, and Status of the Egyptian Goose (*Alopochen aegyptiaca*) In the Contiguous United States. The Southwestern Naturalist 62(4): 296–300.
- Cramp S, Simmons KEL (1977): Handbook of the Birds of the Western Palearctic, Vol. 1. Oxford University Press, Oxford, 722 pp.
- Curtis O. E., Hockey P. A. R. a Koeslag A. (2007): Competition with Egyptian Geese *Alopochen aegyptiaca* overrides environmental factors in determining productivity of Black Sparrowhawks *Accipiter melanoleucus*. Ibis 149: 502–508.
- Huysentruyt F., Adriaens T., Van Moer K., De Bus K., Casaer J. (2014): Catching invasive Egyptian geese (*Alopochen aegyptiaca*): evaluation of the optimal deployment season for a floating Larsen trap. In: Boets, P. (Ed.) (2014). Science for the new regulation: abstract book of the Benelux conference on invasive species. Ghent University: Ghent. 59 pp.
- Huysentruyt F, Van Moer K, Adriaens T (2022): Testing the efficacy of different Larson trap designs for trapping Egyptian geese (*Alopochen aegyptiaca* L.) in Flanders (northern Belgium). Management of Biological Invasions 13(2): 391–405, <https://doi.org/10.3391/mbi.2022.13.2.08>
- Görner T. (2017): Informační karta o invazním druhu – husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*). AOPK ČR. Dostupné na: <http://invaznidruhy.nature.cz/unijni-seznam/druhy/>
- Jaška P. a Řepa P. (2017): Hnízdění husice nilské (*Alopochen aegyptiaca*) v České republice v období 2006–2016 a detailní rozbor výskytu v Karlovarském a Plzeňském kraji. Sylvia 53: 21–40.
- Konter A. (2022a): Analyse einiger Winterbruten der Nilgans *Alopochen aegyptiaca* in Luxemburg. (Analysis of some winter broods of the Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca* in Luxembourg). Regulus Wissenschaftliche Berichte Nr 37, LVLN.
- Konter A. (2022b): Mögliche Zweitbruten der Nilgänse *Alopochen aegyptiaca* in Luxemburg. (Possible second broods of Egyptian Geese *Alopochen aegyptiaca* in Luxembourg). Regulus Wissenschaftliche Berichte Nr 37, LVLN.
- Kunca T., (2021): Husice nilská. Myslivost 4/2021, str. 46.
- Lensink R. (1999): Aspects of the biology of Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca* colonizing The Netherlands. Bird Study, 46(2): 195–204.
- Mangnall M. J., Crowe T. M. (2001): Managing Egyptian geese on the croplands of the Agulhas plain, Western Cape, South Africa. South African Journal of Wildlife Research 31(1&2): 25–34.
- Mazurska K. a Solarz W. (2018): Risk Assessment of Egyptian goose *Alopochen aegyptiaca* in the European Union. 1.2.2023, Dostupné na: <https://circabc.europa.eu/sd/a/7714f364-375f-45ec-9cec-b15537b099a2/Alopochen%20aegyptiaca%20RA.pdf>
- Národní lesnický institut (2026). Dostupné zde: <https://nli.gov.cz/mapy-a-data/myslivecka-evidence-za-cr/>
- Pačenovský, S., Lešová, A., 2020. O výskytu a hnízdení húska štíhlej (*Alopochen aegyptiaca*) na Slovensku. Tichodroma 51–55. <https://doi.org/10.31577/tichodroma.2020.32.6>
- Schröpfer L., Vermouzek Z., Šírek J. & Stolarczyk J. 2011: Výskyt husice nilské (*Alopochen aegyptiaca*) v České republice v letech 1979 až 2009. Sylvia 47: 67–75.
- Šťastný, K. Bejček V., Mikuláš I., Telenský T. (2021): Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2014–2017. Aventinum, Praha, 511 s.

Weaver P. (1981): The Birdwatcher's Dictionary. A & T D Poyser Ltd., London.

6 Souhrn / Summary

Husice nilská (*Alopochen aegyptiacus*) na území ČR poprvé zahnízdila v roce 2008 a od té doby se populace zvyšuje a narůstá počet hnízdících párů i početnost populace pozorované mimo hnízdního období. Husice nilská nejraději osidluje vodní plochy, případně vodní toky, včetně ústí řek a pobřežních oblastí, v otevřené krajině bez velkých lesních celků v okolí. Nevyhýbá se ani městským oblastem.

Environmentální, případně i hospodářské dopady související s výskytem husice nilské mají (za stávajících podmínek) zatím výhradně lokální charakter. Husice je zařazena na seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Evropskou unii, čímž jsou stanovena přísná omezení při nakládání s tímto druhem a zároveň povinnost členských států zajistit opatření k jeho eradikaci či regulaci.

Cílem managementu husice nilské je její regulace v České republice. Zásahy plánované v rámci managementu husice nilské musí být podřízeny hlavní prioritě, kterou je ochrana původních druhů a společenstev ohrožených šířením tohoto invazního nepůvodního druhu. Musí tedy dojít ke včasné eradikaci jedinců husice nilské především vzhledem k potenciálu rozšíření populace a k zahraničním zkušenostem s invazemi tohoto druhu.

Prioritou je celoplošná regulace populace husice nilské v celé ČR ve všech lokalitách jejího výskytu. Jedná se různé lokality s přírodními a polo přírodními vodními biotopy v okolí rybníků, vodních nádrží a pískoven, podél vodních toků, v okolí mokřadů apod., ale i v zemědělské krajině, případně ve městech. Opatření by tedy měla probíhat od těchto ploch s vysokým rizikem šíření k méně rizikovým.

The Egyptian Goose (*Alopochen aegyptiacus*) first nested in the Czech Republic in 2008 and since then the population has been increasing and the number of breeding pairs and the population observed outside the breeding season has been growing. The Nile Goose prefers to inhabit water bodies or watercourses, including estuaries and coastal areas, in open countryside without large forest units in the vicinity. It does not avoid urban areas either.

The environmental and possibly also economic impacts associated with the Egyptian Goose are (under current conditions) so far of an exclusively local nature. The Egyptian Goose is included in the list of alien species with significant impact on the European Union, which imposes strict restrictions on the management of this species, as well as an obligation for Member States to ensure eradication or control measures.

The aim of the Egyptian Goose management is its regulation in the Czech Republic. Interventions planned within the framework of Egyptian Goose management must be subordinated to the main priority, which is the protection of native species and communities threatened by the spread of this invasive non-native species. Therefore, the timely eradication of Egyptian Goose individuals must be carried out, especially in view of the potential for population expansion and the experience with invasions of this species abroad.

The priority is the regulation of the Egyptian Goose population throughout the Czech Republic in all locations where it occurs. These are various locations with natural and semi-natural aquatic habitats around ponds, reservoirs and sandpits, along watercourses, around wetlands, etc., but also in agricultural landscapes or in cities. Measures should therefore proceed from those areas with a high risk of spread to those with a lower risk.